

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Teave suitsutuspreparaatide- esmatoodete võimalikust keelustamisest

Sisukord

- Mis on suitsutuspreparaadid?
- Lubatud suitsutuspreparaatide loetelu ja jälgitavus
- Suitsutuspreparaatide võimalik keelustamine

Suitsutuspreparaadid

- Suitsutuspreparaate toodetakse suitsust, mida kasutatakse ka traditsioonilisel suitsutamisel.
- Suitsutuspreparaatide tootmine algab suitsu kondenseerimisest.
- Kondenseeritud suits fraktsioneeritakse:
 - veepõhiseks esmaseks suitsutus-kondensaadiks
 - vees lahustumatuks suure tihedusega tõrvafaasiks ehk esmaseks tõrvafraktsiooniks
 - vees lahustumatuks õlifaasiks (kõrvalsaadus – ei sobi kasutamiseks).

Suitsutuspreparaadid

- Esmased suitsutus kondensaadid ja esmased tõrvafraktsioonid puhastatakse, et kõrvaldada neist inimese tervisele ohtlikud suitsu koostisosad – PAH-id.
- Seejärel võib neid sellisel kujul kasutada toidus või toidu pinnal või suitsutuspreparaatides, mis on saadud esmatoodete edasisel töötlemisel.

NB! Suitsutuspreparaadid ei ole loodulikud!

Suitsutuspreparaadid

Suitsutuspreparaate kasutatakse:

- traditsioonilistes suitsutusprotsessides;
- traditsioonilise suitsutamise asendamiseks (regeneereeritud suits, suitsukondensaadi pritsimine/vannis);
- toidule lisamiseks lõhna- ja maitseainena.

Seotud õigusaktid

Määrus (EÜ) nr
2065/2003

- tootmistingimused
- loataotlus
- **jälgitavus** (artikkel 13)

Määrus (EL) nr
1321/2013

- Loetelu suitsutuspreparaatidest-
esmatoodetest

Jälgitavus

Määruse (EÜ) nr 2065/2003 artikkel 13

Loetelus nimetatud lubatud esmatoote või lubatud toodetest saadud suitsutuspreparaadi turule viimise esimesel etapil tagavad toidukäitlejad, et toodet vastuvõtvale toidukäitlejale edastatakse järgmine teave:

- Loetelus märgitud lubatud esmatoote kood
- Loetelus sätestatud lubatud toote kasutamistingimused
- Esmatootest saadud suitsutuspreparaadi puhul selle ja esmatoote kvantitatiivne suhe; see peab olema esitatud selgelt ja arusaadavalt, et vastuvõttev toidukäitleja saaks esmatootest saadud suitsutuspreparaati kasutada kooskõlas loetelus sätestatud kasutamistingimustega

Suitsutuspreparaatide loetelu

- Koosneb 10 esmatootest, mida võib sellisena kasutada toidus või toidu pinnal ja/või suitsutuspreparaatide tootmiseks.
- Loahoidja andmed
- Luba 10 aastaks – kehtivused lõppevad **01.01.2024**
- Esmatoote kirjeldus ja puhtusnõuded
- Kasutamistingimused – toidugrupid ja piirnormid

Suitsutuspreparaatide lubade pikendamine

- Kaheksa praegu kasutada lubatud suitsutuspreparaadi-
esmatoote (koodid SF-001, SF-002, SF-003, SF-004, SF-005,
SF-006, SF-008, SF-009) kasutamise loa pikendamiseks on
esitatud taotlus.
- Tulenevalt 16. novembril 2023 avaldatud Euroopa
Toiduohutusameti (EFSA) ohutushinnangutest ei saa neist
aga ühegi puhul välistada genotoksilisust ning seega ei saa
pidada nende kasutust ohutuks.

Mis on muutunud EFSA hindamisprotsessis?

Taotlejate esitatud uute andmete hindamisel kasutas EFSA ajakohastatud metoodikat. Seda metoodikat on kirjeldatud EFSA 2021. aasta ajakohastatud juhendis, mis ei olnud esimese hindamise ajal veel kättesaadav. Selles soovitatakse, et kui kompleksse segu (nagu seda on suitsutuspreparaadid) üks komponent on kinnitatud genotoksiliseks, tuleb kogu segu lugeda genotoksiliseks.

Hiljuti avaldatud ohutushinnangutes jõudis EFSA järeldusele, et kuus suitsutuspreparaati-esmatoodet sisaldavad genotoksilisi ühendeid ja tekitavad seetõttu ohutusprobleeme. Ülejäänud kahe suitsutuspreparaadi-esmatoote puhul ei olnud esitatud andmed piisavad, et välistada nende genotoksilisust.

Suitsutuspreparaatide võimalik keelustamine

- Uute ohutushinnangute põhjal võetakse liiduüleselt meetmed tarbijate tervise ohutuse tagamiseks.
- Euroopa Komisjon valmistab ette komisjoni otsuste eelnõud kaheksa suitsutuspreparaadi-esmatoote kasutamise loa pikendamisest keeldumise kohta.

Kas praegu tohib suitsutuspreparaate edasi kasutada?

- Kuni Euroopa Komisjoni otsuste vastuvõtmiseni on kaheksa suitsutuspreparaadi kasutusluba pikendatud kuni kuus kuud ehk kuni 30.06.2024 (k.a).
- Tegemist on õigusaktist tuleneva automaatse pikendamisega, kuna kasutuslubade pikendamise taotluste kohta ei ole võimalik ajaliselt enam enne loa kehtivusaja lõppu otsuseid teha.
- Kahe suitsutuspreparaadi-esmatoote (SF-007 ja SF-010) kasutamise loa uuendamiseks taotlust ei esitatud ja neid ei saa alates 1. jaanuarist 2024 enam kasutada.

Mida see tähendab tarbijatele?

EFSA ei hinnanud ohutushinnagutes suitsutuspreparaate sisaldavate toitude tarbimisest tekkivaid kahjulikke mõjusid inimesele. Selliste mõjude tekkimise tõenäosus sõltub erinevatest teguritest, sealhulgas inimese geneetikast ja toitumisharjumustest.

EFSA kasutab oma hinnangutes konservatiivset lähenemisviisi, mis tähendab, et ohtude ja riskide hindamisel arvestatakse halvimaid stsenaariume.

Tarbijal aitab riske hajutada see, kui lähtuda toiduvalikute tegemisel mõõdukuse ja mitmekesisuse põhimõttest ning vältida äärmusi toiduvalikute tegemisel.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!